

Voedselbossen in historisch perspectief

Door Fransjan de Waard
20-12-2016

‘Voedselbos’ is de Nederlandse versie van de internationaal gangbare term ‘food forest’. Beide verwijzen naar agrarische ecosystemen met de gelaagde structuur en diverse soortensamenstelling van een natuurlijk bos. In een voedselbos groeien hoofdzakelijk meerjarige planten, bomen en struiken, die eetbare of anderszins bruikbare producten leveren. Inmiddels duidt de term voedselbossen steeds meer op eigentijdse systemen die doelgericht ontworpen zijn in de context van de huidige voedseltransitie van industriële monoculturen naar integrale polyculturen.

Voedselbossen zijn echter allerm minst een nieuw fenomeen. Op verschillende plaatsen in de wereld, met name in de tropen waar de intensiteit van het zonlicht vele malen hoger is dan hier, zijn voedselbossen te vinden die al vele honderden jaren functioneren. Voorbeelden hiervan zijn vooral te vinden in Zuidoost-Azië, de Pacifische eilanden en West-Afrika.

Tot in de vorige eeuw vormden kleinschalige, intensief beheerde voedselbossen de bestaansbasis voor miljoenen mensen. Zij beheerden die traditioneel als hun ‘tuin’, door er jaarrond van alles te oogsten om in vrijwel al hun behoeften te voorzien. Niet alleen oogstte men plantaardig voedsel in de vorm van eetbare vruchten, noten, zaden, bladeren, scheuten, stengels en wortels, maar ook veevoer en dierlijk voedsel, brand- en geriefhout, vezels, bloemen, specerijen, medicijnen, natuurlijke geur-, kleur-, en smaakstoffen, honing, paddenstoelen, insecten en overige vormen van bruikbare biomassa. Deze intensieve systemen zijn in veel gevallen ontstaan vanuit traditionele vormen van zwerfandbouw onder druk van een groeiende bevolking met een beperkte toegang tot hulpbronnen.

Tropisch voedselbos (internet)

Tropische voedselbos oogst (internet)

Excursie in 10 jaar oud voedselbos (internet)